

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертасияи Худоёрова Нигина Зардовна дар мавзуи «Фразеологияи забони насири Ўрун Кӯҳзод» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илми филология аз рӯи ихтисоси 10.02.01. – Забони тоҷикӣ.

Омӯзиши фразеология яке аз масъалаҳои ниҳоят муҳими забоншиносӣ ба шумор рафта, тавассути он на танҳо хусусиятҳои гуногуни эҳсосӣ ва баҳодиҳии шайъ ва падидаҳо, балки таҷрибай соҳибони як забон дар тули таъриҳро метавон дарёфт. Бинобар ин фразеологизмҳои забон бо масоили таъриҳӣ-фарҳангӣ робитаи ногусастаний доранд. Фразеология яке аз соҳаҳои забоншиносист, ки то ҳол камтар таҳқиқ шудааст, баҳусус, дар мисоли маъводи фразеологии осори Ўрун Кӯҳзод, ки бештар манзараҳои марбути ҳаёти фарҳангӣ ва таъриҳӣ тасвир гардидаанд, бисёр муҳим ва саривақтӣ мебошад. Дар кори илмии Худоёрова Нигина, ки ба масъалаи омӯзиши фразеологизмҳо баҳшида шудааст, доир ба фазеологизмҳо, соҳтор, муҳтаво ва гурӯҳҳои соҳторию маъноии онҳо маълумоти нисбатан мукаммал оварда шудааст. Назару андешаҳо ва таҳқиқоти анҷомдодаи забоншиносон Н. Маъсумӣ, Д. Тоҷиев, Р. Гаффоров, С. Ҳушенова, Ю. А. Рубинчик, И. Ҳасанов, Ҳ. Мачидов, М. М. Мирзоева ва дигарон доир ба воҳидҳои фразеологӣ дар кори илмии Худоёрова Н. чун заминай назариявӣ хидмат кардаанд.

Навғонии таҳқиқоти илмӣ, қабл аз ҳама, дар он инъикос ёфтааст, ки омӯзишу баррасии воҳидҳои фразеологии забони асарҳои нависанда Ўрун Кӯҳзод бори нахуст ба сурати мукаммал ва муназзам дар доираи диссертасияи илмии алоҳида мавриди таҳқиқ қарор дода шудааст.

Воҳидҳои фразеологӣ маҳсули таҷриба ва эҷодиёти ҳалқ мебошанд ва дар фишурдаи рисолаи Худоёрова Н. чунин таҳлил гардидаанд:

Дар муқаддима аҳаммият ва дараҷаи омӯзиши мавзуи

таҳқиқшаванда асоснок шуда, объект, мақсад, вазифа ва фарзияҳои диссертатсия аз ҷониби диссертант пешниҳод гардида, нуктаҳои асосии ба ҳимоя пешниҳодшаванда, навгонии илмӣ, арзиши назариву амалии натиҷаҳои таҳқиқ баён шудаанд.

Маводи асосии таҳқиқи диссертатсияро маводи фразеологии насли бадеии дар замонҳои муҳталиф эҷоднамудаи нависанда Ӯрун Кӯҳзод ташкил медиҳад.

Автореферати мазкур аз муқаддима, муҳтавои асосии диссертатсия, ки дар он фишурдаи бобҳои диссертатсия оварда шудааст, хулоса ва рӯйхати ҳашт номгӯй мақолаҳои дар маҷаллаҳои тақризшаванда нашрнамудаи муаллиф оварда шудааст, таркиб ёфтааст, ки дар ҳар бахш вобаста ба унвони худ маълумотҳои нав, муғид ва таҳлилҳои ҷолиби дикқат оварда шудааст.

Дар қисмати хулоса муҳаққиқ андешаҳои худро ҷамъбаст намуда, миқёс ва самтҳои асосии таҳқиқотҳоро нишон додааст.

Автореферати диссертатсияи Худоёрова Нигина Зардовна дар асоси стандартҳои мавҷудаи илмӣ ва талаботҳои КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон таълиф гардидааст. Фишурдаи мазкур бо забони фасеху равон буда, дар маҷмуъ натиҷаи пажуҳиши муаллифро инъикос мекунад. Аз муҳтавои он бармеояд, ки муҳаққиқ дар баробари эҳтиром гузоштан ба андешаи олимон бо овардани санадҳои мультамад ба саҳифаҳои асарҳои илмӣ ишора намуда, андеша ва пешниҳодоти худро вобаста ба масъалаҳои пешомада ироа кардааст.

Дар автореферати Худоёрова Нигина баъзе камбудиҳои имлой аз қабили беташдид навиштани калимаҳое, ки ҳарфи охири онҳо таъриҳан мушаддад аст ва ҳангоми изофат гирифтан ё калимасозӣ барқарор мегардад, мисли “хоса” (саҳ. 3), “хоси адабиётшиносӣ” (саҳ. 5...) ва ғ., ки ба талаботи имлои муосир мувофиқат намекунад ва иштибоҳоти услубӣ дар мисоли истифодаи вожаи “парастиш”, “фразеология” дар саҳифаҳои 3, 4 ва ғайра, ки ҳусни корро мекоҳонад, ба назар мерасанд.

Камбудиҳои имлоии мазкур ислоҳшаванд буда, моҳияти илмӣ ва дастовардҳои муаллифи диссертатсияро кам намекунанд. Аз ин ҷиҳат, таҳқиқоте, ки Ҳудоёрова Нигина Зардовна анҷом додааст, ҳам аз нигоҳи назариявӣ ва ҳам аз лиҳози амалӣ дар забоншиносии муосири тоҷик, пажуҳиши нав, дархури манғиат ва эҳтиёчи замон ва шароити муосири забонпажуҳӣ мебошад.

Дар асоси гуфтаҳои боло метавон ба чунин натиҷа расид, ки кори таҳқиқотии Ҳудоёрова Нигина Зардовна дар мавзуи «**Фразеологияи забони насири Ӯрун Кӯҳзод**» кори баанҷомрасида мебошад. Автореферат муҳтавои асосии диссертатсияро инъикос мекунад. Таълифоти муаллифи рисола ба талаботи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон пурра ҷавобгӯй буда, фарогири мавзуи диссертатсия мебошанд. Муаллифи диссертатсия бо ҳимояи таҳқиқи мазкур лоиқи дарёфти дараҷаи илмии номзади илми филология аз рӯи ихтисоси 10.02.01. – Забони тоҷикӣ мебошад.

Номзади илмҳои филологӣ,
дотсенти кафедраи назария ва
амалияи забоншиносии
ДДОТ ба номи С. Айнӣ
13.03.2023

Раҳмонов Б. Н.

Суроғ: ш. Душанбе,
ҳиёбони Рудакӣ 121;
Тел: 938701720. Е-mail:
zobit@list.ru;

Имзои Раҳмонов Б.-ро тасдиқ менамоям:
сардори раёсати кадрҳо ва
корҳои маҳсуси ДДОТ ба
номи С. Айнӣ
13.03.2023

Мустафозода А.

Суроғи муассиса: 734003, ш. Душанбе,
ҳиёбони Рудакӣ 121;
Тел: 992 (37) 224-13-83
Е-mail: tgpu2004@mail.ru; сайт: www.tgpu.tj